

ΕΘΝΙΚΗ ΜΟΝΑΔΑ ΕΥΡΥΔΙΚΗ

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

ΤΙ ΚΑΝΕΙ ΕΝΑ ΚΑΛΟ ΔΑΣΚΑΛΟ

“Η σπουδαία μάθηση πραγματοποιείται σε ομάδες. Η συνεργασία αποτελεί την ουσία της ανάπτυξης”- Sir Ken Robinson Ph.D¹.

Οι εκπαιδευτικοί θεωρούνται, δικαίως, το πιο σημαντικό συστατικό που επηρεάζει τη μάθηση των μαθητών στα σχολεία. Με άλλα λόγια: ένας καλός μαθητής, χρειάζεται ένα καλό δάσκαλο. Τι κάνει λοιπόν ένα καλό δάσκαλο; Αναμφίβολα, μέρος της εικόνας αποτελούν οι επαγγελματικές ικανότητες, τα προσωπικά χαρακτηριστικά, και οι ατομικές συμπεριφορές του δασκάλου. Αυτό ισχύει φυσικά και για πολλά άλλα επαγγέλματα. Ορισμένοι επιχειρηματολογούν ότι όλα εξαρτώνται από το να ξέρεις τι να διδάξεις και πώς να το διδάξεις! Και ενώ αυτό θα μπορούσε να ισχύει, εξακολουθεί να αφήνει ανοικτά πολλά ερωτήματα, αν σκεφτούμε την ποικιλομορφία των τάξεών μας όσον αφορά το κοινωνικό, οικονομικό, πολιτιστικό, και γλωσσικό υπόβαθρο.

Μια πρόσφατη έκθεση του Δικτύου ΕΥΡΥΔΙΚΗ (Το Επάγγελμα του Εκπαιδευτικού στην Ευρώπη, 2015), δείχνει ότι στην Ευρώπη, τρία είναι τα στοιχεία που διαμορφώνουν τις ικανότητες των εκπαιδευτικών κατώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης κατά την αρχική τους εκπαίδευση: η γνώση του αντικειμένου, η παιδαγωγική κατάρτιση και η σχολική εμπειρία. Αν και με διαφορετικούς τρόπους και αναλογίες, σχεδόν όλα τα εκπαιδευτικά συστήματα παρέχουν το χρόνο και το χώρο για τις τρεις αυτές πτυχές. Επιπλέον, στις περισσότερες χώρες οι πρωτοδιόριστοι εκπαιδευτικοί περνούν από φάση προσαρμογής (induction), και αρκετά συχνά έχουν την παιδαγωγική/διδακτική καθοδήγηση και συναισθηματική στήριξη του μέντορα.

Πρωτόμνητοι πόσο προετοιμασμένοι αισθάνονται να διδάξουν, η γνώση του αντικειμένου τους, σπάνια φαίνεται να αποτελεί θέμα, τόσο για τους νέους όσο και για εκπαιδευτικούς μεγαλύτερης ηλικίας. Ωστόσο, μόνο το 40% των εκπαιδευτικών δηλώνουν ότι αισθάνονται

¹ Ο Sir Kenneth Robinson (γεννημένος στις 4 Μαρτίου 1950) είναι Άγγλος συγγραφέας, ομιλητής και διεθνής σύμβουλος για την εκπαίδευση στις τέχνες στην κυβέρνηση, σε μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς και σε φορείς εκπαίδευσης και τεχνών. Διετέλεσε Διευθυντής του έργου Τέχνες στα Σχολεία (1985-1989) και καθηγητής Τεχνών Εκπαίδευσης στο Πανεπιστήμιο του Warwick (1989-2001), και τώρα είναι ομότιμος καθηγητής του ίδιου ιδρύματος. Το 2003 χρίστηκε ιππότης για τις υπηρεσίες του στην τέχνη.

πολύ καλά προετοιμασμένοι στην παιδαγωγική, και λιγότερο από το ήμισυ δηλώνουν επαρκείς στις πρακτικές πτυχές της διδασκαλίας.

Ομοίως, όταν ρωτήθηκαν για τις ανάγκες τους όσον αφορά στην επαγγελματική ανάπτυξη, το 75% των εκπαιδευτικών δηλώνουν λίγες ή καθόλου ανάγκες στη γνώση του αναλυτικού προγράμματος ή αντικειμένου τους. Αντίθετα, πολλοί εκπαιδευτικοί εκφράζουν ανάγκες σε πεδία που θα τους επιτρέψουν να καινοτομούν και να προσαρμόσουν τις παιδαγωγικές τους προσεγγίσεις, όπως δεξιότητες ΤΠΕ στη διδασκαλία, προσεγγίσεις για την εξατομικευμένη μάθηση, διδασκαλία διαθεματικών δεξιοτήτων. Άλλα θέματα ψηλά στην ιεραρχία, όπως η διαχείριση της συμπεριφοράς των μαθητών, η διδασκαλία σε ένα πολυπολιτισμικό και πολυγλωσσικό περιβάλλον, ο επαγγελματικός προσανατολισμός των μαθητών και η παροχή συμβουλών, αναδεικνύουν ότι η διδασκαλία σήμερα αποτελεί μια μάλλον πολύπλοκη εργασία και ότι το κεφάλαιο που αφορά το *“πώς να διδάξουν”* είναι πολύπλευρο. Επιπλέον, εκφράζουν την άποψη, ότι οι εκπαιδευτικοί βλέπουν το ρόλο τους να πηγαίνει πέρα από την απλή μετάδοση συγκεκριμένων γνώσεων: Να μπορούν να προετοιμάσουν του μαθητές για την πολυπλοκότητα της σύγχρονης ζωής, να δημιουργήσουν ενεργούς πολίτες, να σέβονται τη διαφορετικότητα, να είναι κριτικοί, δημιουργικοί, ευέλικτοι.....

Όπως επισημαίνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στην έκθεση με τίτλο *“Υποστήριξη της Ανάπτυξης των Ικανοτήτων των Εκπαιδευτικών για Καλύτερα Μαθησιακά Αποτελέσματα”*, *“το εύρος και η πολυπλοκότητα των ικανοτήτων που απαιτούνται για τη διδασκαλία στον 21ο αιώνα είναι τόσο μεγάλα, ώστε ένα άτομο είναι απίθανο να τα κατέχει όλα, ούτε να τα έχει αναπτύξει όλα στον ίδιο υψηλό βαθμό”*. Αυτό εν μέρει, μπορεί να εξηγήσει την αύξηση του αριθμού των δικτύων των εκπαιδευτικών που αναπτύσσονται για την ανταλλαγή πρακτικών και επαγγελματικής ανάπτυξης, επιτρέποντας μεθόδους με περισσότερη βοήθεια από ομότιμους, λιγότερο δομημένες, από κάτω προς τα πάνω και, ενδεχομένως, με μορφές αμοιβαίας υποστήριξης ΤΠΕ. Αποτελεί ενδιαφέρον, το ότι οι εκπαιδευτικοί είναι πιο ικανοποιημένοι με την εργασία τους και τη θεωρούν καλύτερα αποτιμημένη από την κοινωνία, όταν εργάζονται σε ένα περιβάλλον που δείχνει μια κουλτούρα συνεργασίας του σχολείου, με κοινή ευθύνη, και ενεργό συμμετοχή στις αποφάσεις του σχολείου.

Όλα αυτά απαιτούν ένα διαφορετικό τρόπο θεώρησης των εκπαιδευτικών μας. Όταν τους σκεφτόμαστε, οι περισσότεροι από εμάς έχουμε κατά νου την εικόνα ενός ατόμου, ίσως με το πρόσωπο του αγαπημένου ή πιο μισητού μας δασκάλου, να στέκεται μπροστά στην έδρα του, με τον πίνακα πίσω του, και να παραδίδει κάποιο μάθημα. Αντ' αυτού, ίσως να πρέπει να σπάσουμε την εικόνα της απομονωμένης τάξης και του δόγματος *“ένας δάσκαλος μια τάξη”* και να αναγνωρίσουμε ότι *“η αποτελεσματική διδασκαλία απαιτεί τη συμμετοχή ομάδων από επαγγελματίες και όχι μεμονωμένους εκπαιδευτικούς”* (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η Ενίσχυση της Διδασκαλίας στην Ευρώπη, 2015).

Έτσι, δεν θα μπορούσε να υπάρχει μία μοναδική συνταγή για το τι κάνει ένα καλό δάσκαλο για κάθε μαθητή στα εκπαιδευτικά μας συστήματα, αλλά η ενίσχυση των ομάδων των εκπαιδευτικών για να εργαστούν από κοινού στο τι είναι καλύτερο για τους δικούς τους μαθητές, και η παροχή της υποστήριξης που χρειάζονται για να φτάσουν μέχρι εκεί, θα μπορούσε να αποτελέσει ένα καλό σημείο εκκίνησης ... και αυτό είναι ίσως που θα πρότεινε ένας καλός εκπαιδευτικός, ρωτούμενος πώς θα μπορούσε να βελτιώσει τη διδασκαλία στον 21ο αιώνα.

Συγγραφείς: Peter Birch και Elisa Simeoni

Μετάφραση στα Ελληνικά: Εθνική Μονάδα ΕΥΡΥΔΙΚΗ Κύπρου